

Eerste bijeenkomst erfgoedwaarden – Houtskeletbouwwijk Cederhof – 7 juni 2022

Ca 10 aanwezigen:

- 1 koppel dat hier al 27 jaar woont
- 1 iemand sinds 1993
- 4 aanwezigen pas sinds enkele jaren

Minouche Besters van Stipo heet iedereen welkom. Zij begeleidt deze avonden namens de gemeente Nieuwegein. Minouche licht de bedoeling van deze avond toe. Eerst wil de gemeente ophalen wat de buurt belangrijk vindt. Wat is bijzonder aan deze buurt en wat is het behouden waard? Dat kunnen fysieke zaken zijn, zoals bouwmateriaal, maar ook zachte elementen, zoals gemeenschapsgevoel. Pas als we weten wat de buurt waard is, kan er worden nagedacht over de praktische zaken. Hoe zou je dat kunnen beschermen, welke afspraken horen daarbij en wat heeft de buurt dan nodig. Daarover volgt in september een vervolgsessie.

Wethouder John van Engelen heet iedereen welkom. In 2021 vierde Nieuwegein haar 50e verjaardag. Dit vond de gemeente Nieuwegein een mooi moment om de monumentenlijst van de stad aan te vullen met monumenten uit de jonge stad. Alle Nieuwegeiners kregen vanaf 20 april t/m 2 mei 2021 de kans om te stemmen op bouwwerken uit de periode 1965- 1990, die zij bijzonder vonden. De houtskeletbouwwijk in Doorslag (1979-1980) kreeg veel stemmen. Nu gaat de gemeente samen met bewoners en belanghebbenden een traject in om te onderzoeken of en hoe deze buurt beschermd kan worden voor volgende generaties. John van Engelen geeft aan dat de gemeente graag met de buurt in gesprek gaat. Hij benadrukt dat alles nog openligt en nodigt iedereen uit zijn of haar ideeën, vragen en zorgen open te delen.

Sarah Gresnigt, Beleidsadviseur archeologie en erfgoed, vertelt over het proces tot nu toe en waarom het waardevol is om na te denken over post65 erfgoed. Na 1965 begon men na te denken over andere

vormen van wonen. Anders dan de wederopbouwperiode kreeg men meer aandacht voor de menselijke maat. Dat uit zich in het materiaal- en kleurgebruik, meer nadruk op elkaar ontmoeten en een autoluwe opzet van de buurten. Wat er nu nog is, is een reflectie van die tijd. Tot op heden is daar weinig waardering voor. Omdat het zo jong is, snappen mensen vaak niet dat het toch heel bijzonder is. Daarom is er in heel Nederland ook al veel gesloopt uit die periode. Nu komt er vanuit het Rijk, maar ook in andere groeikernen als Almere, Zoetermeer en Purmerend, meer aandacht voor zodat we kunnen behouden wat er nog is. Gemeente Nieuwegein staat hier dus niet alleen in.

De gemeente heeft aangegeven de status van beschermd stadsgezicht het meest passend te vinden voor deze buurt. Bij een beschermd stadsgezicht zit de waarde in het geheel van de buurt en niet om afzonderlijke panden. Het gaat dan ook niet om de binnenkant. Wanneer het een beschermd stadsgezicht wordt, dan wordt de omschrijving daarvan precies vastgelegd in een 'redengevende beschrijving'. Gewenste wijzigingen worden dan vergunningsplichtig en worden dan getoetst aan dat vastgelegde kader.

Tijdens een informatiemoment in de buurt en de erfgoedwandeling zijn al veel informatie en ervaringen opgehaald. We hebben gehoord wat mensen fijn vinden aan de buurt: het speelse, veilige, groene en rustige karakter. Als minder fijn worden parkeersituatie, achterstallig onderhoud, ongelijke stoepen en putten en de grote verscheidenheid aan kleuren en materialen genoemd. Er zijn veel bewoners met kennis, maar ook met zorgen. Wat betekent dit voor het type gevelbekleding en de kleur. Wat betekent dit voor mijn klusplannen, zoals het plaatsen van een dakkapel en vervanging van mijn ramen bijv. Deze bijeenkomst heeft ten doel samen te omschrijven wat er beschermd zou moeten worden. Tijdens de volgende bijeenkomst in september achterhalen we wat er nodig is om de status van beschermd stadsgezicht werkbaar te maken voor de buurt. Alle input uit de bijeenkomsten worden verwerkt tot een conceptadvies aan de gemeenteraad. Dit advies wordt met de buurt gedeeld via een inloop bijeenkomst, voordat het met de gemeenteraad gedeeld wordt.

Sarah licht de erfgoedwaarden en de concept redengevende beschrijving voor de Houtskeletbouw toe.

- Cultuur historische waarde: tijdsgeest, menselijke maat, gemeenschapszin. Meerdere doelgroepen. Experimentele houtbouw. Menselijke vindingrijkheid.
- Architectonische waarde: HSB. Wat zie je nu precies?
- Situationele en ensemble waarden: Houtbouw en gemeenschapszin
- Belevingswaarde is een zachtere waarde en gaat erom wat de buurt speciaal maakt in beleving, bijv verhalen, collectieve herinneringen, maar ook wat roept de buurt bij mensen nu op? Knus & gezellig? En laten we de naam "Cederhof" niet vergeten, naar het Cederhout dat als gevelbekleding is gebruikt.

Ze laat zien welke onderdelen de gemeente het beschermen waard vindt:

- Donkere kleur vd pannen
- Richting van houten gevelpanelen
- Afwisseling van Steen en hout in de boven/beneden woningen
- Speelsheid vd architectuur

Maar er ligt nog heel veel open / ter discussie!

Opmerking: *Het is goed dat dit gebeurt. We wonen in een bijzondere buurt en in bijzondere huizen. Ik ben er soms verbaasd over dat niet iedereen de achtergrond en de geschiedenis kent.*

Antwoord: Met het beschermen van deze buurt – op welke manier dan ook – krijgen we de mogelijkheid om de geschiedenis niet alleen vast te leggen, maar ook de kennis erover bij de inwoners te vergroten.

Vraag: *De enquête is maar door een beperkt aantal Nieuwegeiners ingevuld. We moeten dit wel in het juiste perspectief zien. Is er wel voldoende draagvlak voor het aanwijzen van post65 erfgoed? Ik heb er namelijk niet zoveel mee.*

Antwoord: Als alle bewoners aangeven, dit willen we niet, dan zal de gemeente heroverwegen. Maar nu willen we u graag uitnodigen tot een nieuwsgierig traject. Wat vindt u waardevol aan deze buurt? En als we dat zo waardevol vinden, wat hebben we dan nodig om dit te behouden voor toekomstige generaties?

Vraag: *Als je de gevelpanelen gaat beschermen hebben we wel een probleem. Niemand weet hoe je het moet onderhouden en het oorspronkelijke hout kan je niet meer krijgen. Wij moesten naar Drenthe om soortgelijk hout te vinden, maar het is kostbaar. Oorspronkelijk komt het Cederhout uit Canada, het is heel duurzaam want je hebt geen bestrijdingsmiddelen nodig. Sommige mensen maken het schoon met een hogedrukspuit, maar dat beschadigt het hout.*

Antwoord: We hebben veel aan deze praktische kennis van bewoners en ervaringsdeskundigen. Het delen ervan zou kunnen helpen bij het praktisch haalbaar maken van het behoud van de HSB buurt.

Na de presentaties gaan de deelnemers in drie groepen uiteen om boven een plattegrond de volgende vragen met elkaar te beantwoorden:

- Wat is voor jou bijzonder aan deze buurt?
- Wat zou volgens jou moet behouden blijven?

Terugkoppeling Groep 1. Wat moet behouden blijven?

- De naam Cederhof
- Structuur van de buurt
- Gevelbekleding moet in ieder geval van hout zijn – liefst Cederhout indien betaalbaar. Geen kunststof.
- Kleur vt hout? Hier zijn veel verschillende meningen over en is heel persoonlijk. Liefst terug naar de oorspronkelijke kleur. Kan dat per straat vastgelegd worden? Of misschien een kleurschakering vastleggen?

Terugkoppeling Groep 2. Wat moet behouden blijven?

- Soort hout – liefst Cederhout. Zorgen dat het verkrijgbaar en betaalbaar is.
- Kleur – Voorkeur voor licht / donker hout, maar in sommige straten is het behouden oorspronkelijke kleur extra belangrijk omdat de straat zo zichtbaar is. Andere straten loslaten, die zijn minder zichtbaar.

- Stratenpatroon.
- Was er een oorspronkelijk groenplan – kunnen we daar nog iets mee? Wat is nu nog over? Leuk om uit te zoeken. Kunnen we wat herstellen? Wat was de gedachte erachter? Er is nu geen structuur meer.
- Verschillende woningtypes, want dat bevordert de doorstroming binnen de buurt. Dit moet echt behouden blijven.

Terugkoppeling Groep 3. Wat moet behouden blijven?

- Groene opzet, moet behouden blijven. Ook leuk om te kijken wat ooit de bedoeling was. Het groene maakt de buurt bijzonder.
- Het hout, de houten gevelbekleding. Moet behouden blijven. Mag Ceder, maar hoeft niet. Welke bandbreedtes?
- Kleur wisselt... Een beetje een eenheid, maar hoe dan?
- Afwisseling van soorten woningen.

Er zijn al veel praktische vragen voorbij gekomen. Deze komen ook aan bod in de volgende bijeenkomst in september:

- Bescherming kan leiden tot gedeelde trots. Dit kan versterkt worden door de oorspronkelijke naam 'Cederhof' nieuw leven in te blazen. Kunnen we niet bij de entree van de buurt een bord plaatsen met de naam en de beschrijving van de oorspronkelijke opzet van de buurt?
- Er is zoveel onwetendheid – daarom passen mensen dingen aan?
- Gemeente moet het makkelijk maken voor ons: Asbest, onderhoud, maak een boekje met tips, handleiding, menukaart, deurklinken.
- Ook eventueel met leveranciers afspraken maken.
- Delen van elkaars kennis.
- Ipv last van gemeente door vergunningsplicht naar de gemeente als hulp en informatie loket?
- Bescherming zal nooit met terugwerkende kracht zijn, dat je nu onderdelen moet terugbrengen in oorspronkelijke staat.
- Verduurzaming: hoe gaan we om met ZP, isolatie, zeker ook van het dak, ramen,
- Hoe gaan we om met ventilatie? Er was ooit een ventilatiesysteem op zolder. Zolder was niet om te wonen. Zoldervloer is geïsoleerd. Het dak niet. Dit is bij veel mensen weggehaald en zolder nu bewoond en dit leidt tot veel problemen.
- Kan je de verhuurders verplichten tot onderhoud als het beschermd wordt?
- Groen onderhoud – moet echt beter!

Sarah sluit af en bedankt iedereen voor alle input. Ze heeft veel gehoord. Sommige onderdelen waren al bekend en sommige dingen zijn echt nog nieuw. Alle input wordt verwerkt en iedereen wordt via brieven, daar waar mogelijk email en ook de websites van de gemeente Nieuwegein op de hoogte gehouden.

In de volgende bijeenkomst komen we toe aan de praktische vragen en oplossingen:

- Hoe vertaal je dit op een manier die prettig is en gedeeld wordt door iedereen?
- Welke ondersteuning heb je dan nodig?

Nu gaan we de redengevende beschrijving voeden en iedereen krijgt deze ter inzage.

Waarschijnlijk kan iedereen zich wel vinden op hoofdlijnen. Daar waar het de diepte ingaat, daar ontstaat de verdeeldheid. Hoe gaan we daarmee om? Deze meningen komen in een advies aan de raad. Vervolgens neemt de gemeenteraad een besluit.

